

Transport- og
kommunikasjonskomiteen

Notat om St.meld.nr 17 (2006-2007) *Eit informasjonssamfunn for alle*

Stortingsmeldingen som nå foreligger adresserer en rekke viktige områder innen IKT-politikken, og den presenterer gjennomgående gode forslag til tiltak. Vi vil her gå inn på noen av de områdene hvor meldingen kunne vært enda klarere og mer konkret i tiltakene.

Selvbetjeningsløsninger og effektivisering

Arbeidet med å skape selvbetjeningsløsninger for virksomheter og borgere gjennom AltInn og MinSide er positivt. Samtidig er det enkelte viktige utfordringer som ikke adresseres så tydelig i stortingsmeldingen:

- Hvordan få med alle etater og kommuner?

Meldingen kan gå lenger i å si hvordan man vil få de etatene og kommunene som ikke ser en gevinst ved å gjøre dette arbeidet i seg selv på nett. Hvilke incentiver og tiltak vil Regjeringen ta i bruk for å sikre at alle borgere får et like godt tilbud?

- Hvordan sørge for at informasjon blir tilrettelagt på en måte som gjør at brukerne klarer å finne ut av den og ta den i bruk?

Det er ikke tilstrekkelig å lage lenker til lover og forskrifter – for at tjenestene skal gi merverdi og ikke generere økt trafikk på telefon/e-post, må det være lett for folk å finne fram og forstå hvilke rettigheter de har og hvordan de skal gå fram for å gjennomføre den oppgaven de er inne for å gjøre. Det bør ikke være ulik informasjon for samme tjeneste i ulike kommuner.

Tilgjengelighet til nettsteder

Det er viktig at offentlig informasjon og tjenester er tilgjengelige for alle uansett hvilken teknologi de velger å bruke. Teknologirådet kom i 2004 med en rapport om åpne standarder og åpen kildekode, hvor vi anbefalte utstrakt bruk av åpne standarder. Vi synes derfor det er veldig positivt at meldingen går så langt når det gjelder å anbefale bruk av åpne standarder, og at det nå arbeides med en referanse katalog for offentlig sektor.

En positiv sideeffekt ved bruk av åpne standarder, er at det er lettere å tilrettelegge nettsteder slik at de kan brukes også av de med spesielle behov. I tiltak 4.6 i meldingen legges det opp til at alle virksomheter skal oppfordres til å følge WAI-kriteriene ved utvikling eller videreutvikling av nettsteder. Kun etater underlagt FAD skal bli pålagt dette.

Teknologirådet mener at alle offentlige etater burde bli **pålagt** å følge WAI-kriteriene ved utvikling eller videreutvikling av nettstedet sitt. Ved tildeling av offentlig støtte til utvikling av nettsteder bør dette også være et krav.

Omfattende krav fra det offentlige på dette vil kunne bidra til å styrke leverandøriindustriens kompetanse på dette, og slik kunne ha en positiv effekt også for kommersielle nettsteder.

Åpen kildekode

I kapittel 7.3.7 finnes en rekke gode tiltak, men det bør også anbefales å iverksette enkelte pilotprosjekter som tar i bruk åpen kildekode. Prosjektene bør legges til ulike forvaltningsenheter og kommuner, og kan bidra til å skaffe erfaringer med levetidskostnader, brukerbehov og funksjonalitet.

Resultater fra slike pilotprosjekter vil også kunne tilføre verdifull informasjon til det foreslåtte kompetansesenteret for åpen kildekode, og gi andre som vurderer å iverksette prosjekter med åpen kildekode et bedre grunnlag for å vurdere sine prosjekter.

Konsekvensvurdering for personvern

Vi vil gjerne vise til 8.3.7 og det som står om innkjøp der: Vi mener det bør være obligatorisk med en vurdering av personvernkonsekvenser for alle offentlige systemer som håndterer persondata, enten det dreier seg om samferdselssystemer, systemer for overvåkning og samfunnssikkerhet eller systemer for offentlig saksbehandling.

Vurdering av personvernkonsekvenser kan sørge for at personvernkrav blir innarbeidet i kravspesifikasjonene for systemene, og slik bidra til å bøte på en utvikling hvor det blir stadig vanskeligere å være anonym i samfunnet. Som det også påpekes i meldingen, er det mye rimeligere å innarbeide personverne på et tidlig tidspunkt enn å endre systemene etterpå.

Teknologi for å styrke personvernet

Et annet viktig punkt, som også er nevnt i meldingen er bruk av teknologien for å styrke personvernet. Det er viktig at det stilles krav til at oppslag på personinformasjon logges. – ikke bare at det skal være mulig å logge, slik det er formulert i tiltak 8.3. Det bør også etableres systemer for å avsløre misbruk, for eksempel rapporter basert på loggene.

Vi anbefaler også at den enkelte skal kunne få innsyn i hvem som har gjort oppslag på hans eller hennes informasjon i offentlige systemer, men det er ikke primært individets ansvar å kvalitetssikre det offentliges (eller privates) håndtering av persondata.

Personvernkommisjonen

Følgende punkter bør vurderes ved utforming av mandatet for personvernkommisjonen:

- Vurdere konsekvenser av samordning av data på tvers av etater
- Vurdere økte fullmakter til Datatilsynet
- Vurdere evaluering av sikkerhetstiltak mot beredskapsnivå og behov
- Tilgang til elektroniske spor, loggdata etc. også i privat sektor
- I hvilken grad finnes anonyme alternativer?

Med vennlig hilsen

Tore Tennøe
Sekretariatsleder, Teknologirådet

Christine Hafskjold
Prosjektleder